

FOTO: MAGNUS HJALMARSSON NEIDEMAN
Elisabeth Ohlson Wallin finner andlighet överallt.

”Jag tror för mycket för att sluta tro”

Publicerad: 9 april 2009, 20.12

MIN HELG | ELISABETH OHLSON WALLIN I ladugården bland gödslet, i skogen eller i ett ödsligt industri kvarter – Elisabeth Ohlson Wallin finner andlighet överallt.

– **Jag har verkligen försökt bli ateist, men jag tror för mycket för att sluta tro.**

Säger Elisabeth Ohlson Wallin och lägger in en snus.

Hon har övergivit den barnatro som under många år fick henne att be aftonbön och gå i söndagsskola och där Gud länge var en gubbe med skägg. I dag kan hon inte beskriva Gud mer än som god.

Det var turbulensen efter *Ecce Homo* (Se människan), Sveriges mest omdiskuterade fotoutställning, som för elva år sen fick henne att omvärdera både religionen och kyrkans roll.

–Först var allt så himla förvirrat. Jag var verkligen omskakad av det maktmissbruk som ägde rum i religionens namn och såg ingen annan nöd än att gå ur Svenska kyrkan. Samtidigt har jag närmat mig Gud och kan i dag särskilja tron från religionen. Ja, mer än så, jag bekämpar religionen. Eller som den danske skådespelaren Mads Mikkelsen sammanfattar det: Gud är Gud. Religion är skapat av människan.

Elisabeth rör i sin latte, tittar ut från kaféet där vi sitter och berättar att hon ändå känner en stark andlighet i kyrkor. Hon gillar att gå in i dem, uppleva tystnaden, känna stillheten och titta på människor. Eftersom hon ofta åker till Rom har hon en förkärlek för de katolska kyrkorna. Det har delvis att göra med att hon är historiskt intresserad, att hon fascineras av byggnaderna och kyrkokonsten.

–Den katolska världen är häftig med alla sina riter, med madonnor, ljus, vigvatten och rökelse. Det är

något visst att gå på de där slitna stengolven och andas in de speciella dofterna.

Elisabeth föredrar att gå in ensam i tomma kyrkor och tända ljus. Där inne i tystnaden, skyddad från gatularmet och stressen, kan hon stilla sig.

–Då kommer jag i kontakt med något större. Jag kan känna lite eller mycket; det står öppet om jag bara ger mig hän. I det blir jag lugn och det är okej att bara vara, att andas. Men skulle jag få syn på prästen är förbindelsen bruten. Jag kan inte få en andlig kontakt via någon som talar om för mig vad jag ska tycka, tänka eller tro.

Vårsolen petar henne i det blonda rufset. Hon sitter med svart skinnjacka ovanpå svart skjorta som slarvigt hänger över svarta jeans. På fötterna leriga boots. Hon berättar att hon som liten aldrig somnade utan att först be sin lilla kvällsbön för mamma, pappa och brodern. Hon slutade när hon kom upp i tonåren och upplevde att det gick på slentrian; det hade blivit en pliktskyldig ramsa utan större innebörd. I dag händer det att hon ber för sin familj vid speciella tillfällen. Och hon har aldrig kunnat släppa känslan av Guds existens.

–Jag har alltid varit en sökare. Jag vill ha svar och suger åt mig av de program, artiklar och böcker som på något sätt försöker förklara den fysiska tillvaron eller vad som händer efter döden. Jag är ingen new age-anhängare, jag tror inte heller på reinkarnation. Men jag är inte rädd för att dö och tänker att själen finner ro i en annan dimension, inte nödvändigtvis synlig.

En stark andlig upplevelse hade hon när hon fick följa med Stadsmissionens volontärer till gamla Lugnets industriområde (numera Hammarby sjöstad). De skulle ge de hemlösa en smörgås och lite varmt att dricka.

–Vi körde till en mörk plats där bilens strålkastarljus bara lyste upp några meter. I övrigt var det becksvalt och alldeles tyst. Det var som i Michael Jacksons musikvideo Thriller – ur mörkret dök de plötsligt upp en efter en: smutsiga, sjaviga, skäggiga. Men vi var inte där för att döma eller tala till rätta. I tystnad delade vi ut muggar med varmt kaffe. Ordlösa möten där jag mötte många blickar. Det var som att vi alla var ett.

Andlighet är något som de flesta kan relatera till, oavsett livsåskådning eller gudstro. Ändå tycker Elisabeth att samhällsutvecklingen i fråga om religion har gått i en negativ riktning.

–Det är som om en religiös våg rullar in över oss för att ge oss skuld, sätta oss på plats och dra oss tillbaka i tiden. Den kristna högern står långt från den tro som jag lutar mig mot. När man använder Gud som hotmedel och säger att jag är en syndare som varande homosexuell blir jag illa till mods. Jag kan inte se att min kärlek skulle vara fel eller att mina barn inte skulle ha det bra. Jag har svårt att koppla det till andlighet. Och det människoföraktet tror jag faktiskt att Gud gråter över.

Hon säger att om politiker, präster eller andra kristna använder sin tro till att just hota, skrämja eller döma, eller som regelverk för hur man ska leva, då är det oerhört obehagligt. Tack och lov, tillägger hon, finns det positiva motkrafter i godhetens namn, som Nelson Mandela, Desmond Tutu och Barack Obama – och i Sverige prästerna Helle Klein och Marin Lind.

Av det skälet sätter Elisabeth stort hopp till människan och önskar att snällhet och solidaritet kunde bli som en religion.

De värdena känner hon på gården utanför Jönköping. Och gudstron intensifieras i den närliggande skogen som är som en stor kyrka. Hon ger sig ut i den fuktiga mossan, stövlar fram i sankmark och hänförs av den speciella tystnaden och alla dofter.

På den ärvda gården från 1820, från början hennes farmors fars, är hon en del av ett större

sammanhang.

–Innanför de gamla träplankorna har det fötts och dött människor. Jag känner en ödmjukhet när jag tänker på att mina förfäder har petat in vedträn i samma kakelugn som jag.

Nästgårds bor en bonde, Elisabeths barndomskamrat, som håller sig med nötkreatur. Elisabeth älskar att slänga på sig blåstället, stega in i ladugården och hjälpa till att mocka. Att köra skottkärran till gödselstacken är också att vara nära Gud, ler Elisabeth. Hon vill verkligen understryka att hon inte ser Gud som en dömande eller bestraffande gud, utan som en tröstande gud.

–Om man inte kan prata med någon annan, kan man prata med Gud. Det är någon med superkoll som hela tiden svävar ovanför en, beskriver hon.

Och det känner hon även när hon sticker ut hakan med sin konst för att både beröra, uppröra och provocera. Men nej, hon försöker inte medvetet skapa konflikt. Det är bara en oundviklig konsekvens av hennes engagemang i olika frågor:

–Om jag gör en bild av påven som trampar på homosexuella så vill jag inte medvetet såra katoliker utan jag vill ge stöd till dem som är trampade på. Sen får man inte glömma bort, säger hon och lutar sig fram över bordet, att Jesus också var en provokatör.

Elisabeth tror att om hon hade haft en annan hjärna och varit mer teoretiskt lagd så hade hon kanske varit politiker.

–För mig som konstnär är det en reflex att spegla samtiden och lyfta upp orättvisor till ytan. Jag tror att konsten kan fylla i det där mellanrummet mellan nyhetsrapportering och människa. Samtidigt känner jag ju att jag i den här stora fantastiska skapelsen som är livet bara är en liten liten plupp.

Hon reser sig från bordet och sträcker på sig, 183 centimeter lång. Så rättar hon till den lilla svartstickade mössan och säger att hon längtar efter sina kossor. När hon går lämnar hon bruna lerspår på kaféets ljusa trägolv.

CHRISTEL DOPPING

Fakta

Profil

Namn: Elisabeth Ohlson Wallin.

Ålder: 48 år.

Yrke: Fotograf, konstnär, programledare.

Familj: Hustrun Minna och två barn (dotter på 4,5 år och son på 1,5 år) samt två hundar (en labrador och en fransk bulldog).

Bor: Södermalm.

Gör i helgen: Påsken tillbringas familjen på gården där jag tar långa hundpromenader i skogen. Om jag ber grannen, som arrenderar min ladugård, snällt får jag säkert mocka. På långfredag kl 15 håller jag en tyst minut. På påskafton leker jag Fred Astaire och dansar framför kakelugnen till tonerna av There's no business like show business. Sen har vi en glad påskdag hos mina föräldrar.

Aktuell med senaste fotoutställningen In Hate We Trust som är på turné i Sverige.